Kansallispuistoihin ja historiakohteisiin on kertynyt kymmenien miljoonien korjausvelka
- Palveluvarustus on saatava kuntoon luontomatkailun ja virkistyskäytön kasvun takaamiseksi

12.10.2017 klo 12.00

Metsähallituksen Luontopalvelut on tehnyt selvityksen hoidossaan olevien luontokohteiden palvelurakenteiden sekä historiakohteiden korjausvelasta. Tavoitteena on luoda valtio-omistajalle eli eduskunnalle ja ministeriöille kokonaiskuva siitä, mitä luonto- ja historiakohteiden korjausinvestoinnit vaativat, jotta kansalaisten kasvavaa virkistyskäyttöä ja luontomatkailua voidaan edistää. Luontokohteilla korjausvelaksi arvioidaan noin 44 miljoonaa euroa ja historiakohteilla yli 72 miljoonaa (laskelmasta enemmän tiedotteen lopussa). Luontopalvelut on tehnyt ehdotuksen korjausvelkaohjelmasta luontokohteille 10 vuoden ajalle ja historiakohteille 15 vuoden ajalle.

Viime vuosina Metsähallituksen Luontopalvelujen hoidossa olevien luontokohteiden suosio on lisääntynyt sekä retkeily- ja virkistyskäyttäjien että kotimaisten ja kansainvälisten matkailijoiden keskuudessa. Kävijät myös jättävät yhä enemmän rahaa paikallistalouteen (Kansallispuistojen laskennallinen luku 179 miljoonaa euroa vuonna 2016). Myös Luontopalvelujen hoidossa olevien kohteiden, mm. kansallispuistojen määrä on lisääntynyt. Silti Luontopalvelujen perusrahoituksen taso ei ole noussut. Tästä syystä Luontopalvelujen rahoituksen taso ei ole riittänyt kattamaan ylläpitokulujen lisäksi muodostuvia korvausinvestointitarpeita mm. kansallispuistoissa, valtion retkeilyalueilla ja historiakohteilla.

Myös aiemmin hyvin merkittävän valtion työllisyystyöohjelman kautta tulleen (TEM) rahoituksen päättyminen ja EU -rahoitusvälineiden tiukentuneet ehdot infran rahoittamisen osalta ovat vaikeuttaneet virkistys- ja matkailukäytön palvelurakenteiden korvausinvestointien rahoittamista.

Korjausvelka uhkaa luontomatkailun kehittymistä ja kansalaisten luonnossa virkistäytymistä

Kansallispuistojen ja muiden retkeilykohteiden käyntimäärät kasvavat voimakkaasti. Niiden palvelurakenteiden, kuten reittien ja taukopaikkojen laadun varmistaminen on entistä tärkeämpää sekä asiakasturvallisuuden että kohteiden vetovoiman kannalta.

”Kansallispuistot ovat yhä merkittävämpiä matkailun paikallistulovaikutusten kannalta. Siksi on hienoa, että hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2018 esitetään noin neljän miljoonan euron kertaluontoista rahoitusta vuosille 2018-2019 luontomatkailun ja lähivirkistyksen edistämiseen mm. digitaalisten ja maastopalvelujen kehittämisen kautta”, sanoo luontopalvelujohtaja **Timo Tanninen** Metsähallituksesta.

Historiakohteiden suojeluarvot on turvattava

Vuoden 2016 Metsähallituslain mukaan Luontopalvelujen tehtävänä on vaalia sen hallinnassa olevaa kulttuuriomaisuutta. Näiden kohteiden korjausvelka on yli 72 miljoonaa euroa. Kustannuksista merkittävän osan muodostavat rauniolinnat ja -linnoitteet.

Historiakohteiden kustannuksia nostavat töiden toteuttamisen erikoisvaatimukset sekä erityisesti suunnittelukulut, joiden perusteella vastaava viranomainen antaa korjauksia ja suojaamista koskevat luvat ja lausunnot.

Ehdotus korjausvelkaohjelmaksi

Korjausvelan purkaminen edellyttää kokonaisuuden innovatiivista hankkeistamista.

Luontopalvelut on laskenut, että kaikkien virkistys- ja matkailukäytön kohteiden saattaminen hyvään kuntoon 10 vuoden aikana onnistuisi, jos lisärahoitus ensimmäisen viisivuotiskauden aikana (2018-2022) olisi 6,1 miljoonaa euroa vuodessa ja toisen viisivuotiskauden aikana noin 2,7 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtion kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden saattaminen hyvään kuntoon edellyttäisi 15 vuoden ohjelmassa ensimmäisen kymmenen vuoden aikana noin 5,2 milj. € vuotuista rahoitusta ja tämän jälkeen edelleen noin 4,2 miljoonan euron vuotuista rahoitusta viiden vuoden ajan.

Luontopalvelujen perusrahoituksen lisäksi ovat valtion talousarvioon saatavat erillisrahoitukset ja EU -rahoitus välttämättömiä kohteiden kunnostamisessa.

Korjausvelan vaatiman investointirahoituksen kokoamiseksi Luontopalvelut pyrkii myös hyödyntämään kumppanuuksia, so. matkailuteollisuuden sekä mm. kuntien osallistumista investointien rahoittamiseen, Lisäksi selvitetään muita uusia ja innovatiivisia rahoituskeinoja.

Laskelmasta:
Luontopalvelujen korjausvelka kuvaa sitä euromäärää joka tulisi panostaa priorisoituun ja ylläpidettäväksi päätettyyn rakennuskantaan, rakennelmiin, muuhun palveluvarustukseen ja reitteihin, jotta palvelukokonaisuus olisi hyväkuntoinen ja asiakkaille turvallinen. Laskelma ei sisällä hyväkuntoisten kohteiden palvelujen laadun nostoa, palvelujen täydentämistä tai kokonaan uusien kohteiden rakentamisinvestointeja. Se ei sisällä myöskään vähäisen kysynnän palvelukohteita, jotka on päätetty karsia (noin 20 % taukopaikoista).

Liite: Korjausvelkaraportti

Lisätietoja:
Metsähallitus: Luontopalvelujohtaja Timo Tanninen, puh. 040 661 0033 (klo 13 jälkeen).
Aluepäällikkö Sakari Kokkonen, 0400 241 411 (korjausvelkaselvityksen tekijä)

LIITTEET (medialle toimitetaan liitetiedostoina)

Virkistys- ja matkailukäytön kohteiden korjausvelka

	Etelä-Suomi	Pohjanmaa	Lappi	Yhteensä
MMM				
Rakennukset ja rakennelmat	828 000	1 440 000	1 100 500	3 368 500
Reitit ja reittirakenteet	533 430	1 871 436	951 180	3 356 046
Yhteensä MMM	**1 361 430**	**3 311 436**	**2 051 680**	**6 724 546**
YM				
Luontokeskusrakennukset ja näyttelyt	1 733 000	455 000	6 490 000	8 678 000
Rakennukset ja rakennelmat	14 010 700	3 444 100	3 554 600	21 009 400
Reitit ja reittirakenteet	3 022 770	2 584 364	2 219 420	7 826 554
Yhteensä YM	**18 766 470**	**6 483 464**	**12 264 020**	**37 513 954**
MMM ja YM	Etelä-Suomi	Pohjanmaa	Lappi	Yhteensä
Luontokeskusrakennukset ja näyttelyt	1 733 000	455 000	6 490 000	8 678 000
Rakennukset ja rakennelmat	14 838 700	4 884 100	4 655 100	24 377 900
Reitit ja reittirakenteet	3 556 200	4 455 800	3 170 600	11 182 600
Kaikki yhteensä	**20 127 900**	**9 794 900**	**14 315 700**	**44 238 500**

Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden korjausvelka

Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden korjausvelka	Strategiset kohteet €	Suojellut rakennukset ja rakenteet €	Suojelu-prosessissa olevat kohteet €	Yhteensä €
Lappi	5 208 372	2 448 628	33 852	7 690 852
Pohjanmaa	145 080	277 264	-	422 344
Etelä-Suomi	49 751 156	4 354 012	10 447 372	64 552 540
Yht	55 104 608	7 079 904	10 481 224	72 665 736